

Asia: VN/20721/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon pidentämistä koskevasta muutoksesta? (TTL 5 luku)

-

Lausuttavaa palkansaajan työssäoloehdon kertymistä koskevista muutoksista? (TTL 5 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa ansiopäivärahan perusteena olevan palkan määrittelystä? (TTL 6 luku ja asetusmuutokset)

-

Lausuttavaa TTL 5 ja 6 luvun muutosten vaikutuksesta työttömyysetuuden maksamisen työvoimapolitiittisiin edellytyksiin? (TTL 2 ja 2 a luku sekä 14 luvun 1 c §)

-

Lausuttavaa työttömyysetuuden sovittelun suojaosasta luopumisesta? (TTL 4 luku)

-

Lausuttavaa lapsikorotusten poistamisesta? (TTL 6 ja 7 luku)

Muutosten vaikutuksia lapsiperheisiin esitetyillä leikkauksilla ei ole arvioitu riittävästi. Monet muutokset/leikkaukset tulevat vaikuttamaan jo valmiiksi heikoimmassa asemassa oleviin, erityisesti lapsikorotusten poistaminen. Lapsiperheiden näkökulmasta olisi tasavertaisempiakin keinoja leikata menoja kuin työttömän henkilön lapsikorotukset.

Lempäälän kunta näkee esitetyllä uudistuksella olevan suoraa, negatiivista vaikutusta lapsiperheisiin ja lasten hyvinvointiin. Kun työttömäksi jääneen huoltajan tulotasossa on tapahtunut työttömyyden johdosta muutos, lapsikorotuksella on nykytilanteessa pystytty edes jossakin määrin

kompensoimaan tuloeroa. Lapsikorotuksen poistolla lapsiperheiden köyhyys lisääntyy. Tätä tuskin toivottua kehityssuuntaa vahvistavat muutkin hallituksen esittämät lakimuutokset, sillä leikkaukset (mm. asumistukiprocentin pieneneminen ja suojaosuuden poistaminen) kohdistuvat isoimmin juuri vähävaraisiin lapsiperheisiin.

Lapsiperheköyhyys johtuu useasti juuri vanhempien työttömyydestä tai matalapalkkaisuudesta. Suomessa lapsiperheköyhyys on lisääntynyt ja sen myötä eriarvoisuus on yleistynyt. Huono-osaisuus ja mahdollinen syrjäytymiskiarteeseen joutuminen voivat aiheuttaa pitkällä aikavälillä kasvavia kustannuksia yhteiskunnallemme ja myös menetettyjä verotuloja. Lasten ja nuorten syrjäytyminen yhteiskunnasta ja tulevaisuuden työelämästä olisi tehokkaimmin estettävissä juuri lapsuudessa.

Pienemmissä kunnissa kuten Lempäälässä tunnetaan jokainen työtön työnhakija ja olosuhteet, joista hän ponnistaa. Oman alueemme asiakaskunnan tuntemukseen perustuen emme näe, että suojaosuuden poistaminen (nyt 300 euroa) kannustaisi esimerkiksi kotiäitejä tai omaishoitajia tekemään osa-aikatyötä.

Lausuttavaa omavastuuajan pidentämisestä? (TTL 5 ja 7 luku)

-

Lausuttavaa esityksen taloudellisista ja kansalaisvaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Muutosten vaikutuksia lapsiperheisiin esitetyillä leikkauksilla ei ole arvioitu riittävästi. Monet muutokset/leikkaukset tulevat vaikuttamaan jo valmiiksi heikoimmassa asemassa oleviin, erityisesti lapsikorotusten poistaminen. Lapsiperheiden näkökulmasta olisi tasavertaisempiakin keinoja leikata menoja kuin työttömän henkilön lapsikorotukset.

Lapsiperheköyhyys johtuu useasti juuri vanhempien työttömyydestä tai matalapalkkaisuudesta. Suomessa lapsiperheköyhyys on lisääntynyt ja sen myötä eriarvoisuus on yleistynyt. Huono-osaisuus ja mahdollinen syrjäytymiskiarteeseen joutuminen voivat aiheuttaa pitkällä aikavälillä kasvavia kustannuksia yhteiskunnallemme ja myös menetettyjä verotuloja. Lasten ja nuorten syrjäytyminen yhteiskunnasta ja tulevaisuuden työelämästä olisi tehokkaimmin estettävissä juuri lapsuudessa.

Julkisen talouden ja kuntien näkökulmasta lapsiperheiden köyhyyden lisääntyminen on monellakin tapaa huolestuttava suunta. Valitettavasti tätä kehityssuuntaa vahvistavat muutkin esitetyt lakimuutokset, sillä leikkaukset (mm. asumistukiprocentin pieneneminen ja suojaosuuden poistaminen) kohdistuvat isoimmin juuri vähävaraisiin lapsiperheisiin.

Pienemmissä kunnissa kuten Lempäälässä tunnetaan jokainen työtön työnhakija ja olosuhteet, joista hän ponnistaa. Oman alueemme asiakaskunnan tuntemukseen perustuen emme näe, että

suojaosuuden poistaminen (nyt 300 euroa) kannustaisi esimerkiksi kotiäitejä, omaishoitajia jne. tekemään osa-aikatyötä.

Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset viranomaisiin ja yrityksiin)? TE-hallinnon henkilöstöä edustavaa tahoa pyydetään arvioimaan vaikutuksia TE-hallinnon henkilöstöön ja sen tehtäviin, erityisesti TTL 14 luku 1 c §:n osalta.

Yritysten ja viranomaisten näkökulmasta lapsiperheiden köyhyyden lisääntyminen mahdollisine yhteiskunnallisine kerrannaisvaikutuksineen on monellakin tapaa huolestuttava suunta.

Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

-

Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

-

Muuta lausuttavaa esityksestä?

Lempäälän kunnan näkemys on, että muutosten vaikutuksia lapsiperheisiin esitetyillä leikkauksilla ei ole arvioitu riittävästi. Yksilöihin ja yhteiskuntaan monitahoisesti vaikuttavia päätöksiä ei tulisi tehdä kiireellä eikä ilman ennakkovaikutusten arviointia. Huolestumme on, että moni esitetty muutos/leikkaus tulee vaikuttamaan jo valmiiksi heikommassa asemassa oleviin. Lapsiperheiden näkökulmasta olisi tasavertaisempiakin keinoja leikata menoja kuin työttömän henkilön lapsikorotukset. Myös esimerkiksi asumistukiprosentin pieneneminen ja suojaosuuden poistaminen kohdistuvat isoimmin juuri vähävaraisiin lapsiperheisiin.

Pienemmissä kunnissa kuten Lempäälässä tunnetaan jokainen työtön työnhakija ja olosuhteet, joista hän ponnistaa. Oman alueemme asiakaskunnan tuntemukseen perustuen emme näe, että suojaosuuden poistaminen (nyt 300 euroa) kannustaisi esimerkiksi kotiäitejä, omaishoitajia jne. tekemään osa-aikatyötä.

Virtanen Maria
Lempäälän kunta - Elinvoimapalvelut